

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Băndăna, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (Bicaz), Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chișeteiana, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișterul, Hafeșana, Insoțire de credit (Vestem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniăreva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Ilva-mare), Răureana (Cap.-Măndăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Târnavăana, Țibleşana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sărămărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe ½ an K 6.—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Acționari și deponenți.

Chestiunea acționarilor și deponenților, sub raportul lor ca întemeietori respective ca creditori ai institutelor de bani, este discutată de săptămâni de zile în foile de specialitate străine cu mult interes și — uneori — cu destulă patimă. Discuția de regulă se învârtă în jurul întrebării, că oare just și echitabil este, ca acționarilor să li-se plătească dividendele, câtă vreme ridicarea depunerilor de prezent este limitată prin dispozițiunile moratoriilor în vigoare? Răspunsurile, natural, sunt diferite. Unii aprobă plățirea dividendelor, alții o contestă. Unii dovedesc că prin plățirea dividendelor, interesele deponenților nu sunt de fel în suferință, pe când alții cer hotărît, ca această plățire să urmeze numai după ridicarea moratoriilor, ori, dacă ar urmă mai curând, să se facă cel mult în măsura în care se plătesc și depunerile.

Am urmărit și noi discuțiile purtate în jurul acestei chestiuni, dar nu ne-am oprit asupra ei, deoarece — drept spunând — nu o am aflat de oportună pentru împrejurările specifice și proprii ale băncilor noastre. Am preferit să ne concentrăm asupra adevăratei chestiuni de importanță: limitarea dividendelor și rezervarea profiturilor pentru eventualele greutăți din viitor, convingși fiind, că rezolvirea justă a acestei chestiuni e de importanță și de folos atât pentru deponenți, cât și pentru acționari și peste tot pentru institutele noastre în general. Iar azi avem o completă satisfacție, pentru că ceea ce a recoman-

dat «Solidaritatea», înaintea tuturor celorlalte instituțiuni similare, reducerea dividendei, va fi fapt împlinit. Căci deși guvernul — contra tuturor așteptărilor — nu a decretat limitarea dividendei de obligatoare, totuș ministrului de finanțe Teleszky — după cum cetim în foile din capitală — i-a succes să aducă băncile mari la un compromis, în virtutea căruia, acestea, vor limita dividendele și vor stăruî ca și băncile din provincie să facă asemenea.

Vedem însă, că chestiunea acționarilor, respective a dividendelor lor, față de deponenți și depuneri a fost pusă în discuție și la noi prin organul partidului nostru național. În urma acestora, socotim că avem datorință să ne oprim asupra chestiunii acesteia, și să ne precizăm vederile și părerile cu privire la obiectul ei. Ținem să facem aceasta pentru a arăta, că deponenții nu au motiv să fie nemulțumiți și îngrijați și nici chiar invidioși, dacă se vor plăti dividende și să dovedim că prin plățirea acestor dividende nu se vor favoriza acționarii față de deponenți și nici capitalul celor dintâi nu va deveni mai mobil, ca al celor din urmă. În sfârșit voim să arătăm, că băncile noastre au avut și vor avea și de aici înainte cu mult mai multă considerație pentru deponenți ca pentru acționari și că e eschis cazul ca interesele deponenților să ajungă periclititate.

Dar ca să putem face o apreciere obiectivă asupra acestei chestiuni, e necesar să ne dăm seamă, mai înainte de toate, de natura și rolul capitalului acționar față de cel al deponenților și de al dividendelor față de dobânzile depozitelor spre fructificare. Capitalul acționar este

un capital legat, pe care acționarul nu-l poate pretinde câtă vreme există întreprinderea. Capitalul acesta garantează afacerile întreprinderii și acoperire — în prima linie — pierderile ce s'ar ivi. Acționarul primește — dacă este profit — numai interese după capitalul său, interese mai mari sau mai mici, numite în uzanțele financiare, dividende. Capitalul deponenților, din contră, este numai împrumutat întreprinderii, capital după care se plătește — indiferent că este, sau nu, profit — interese dinainte fixate, pe cari deponentul le poate pretinde împreună cu capitalul însuș ori și când. Rizicul cel mare, deci și imobilitatea capitalului le suportă acționarul și nu deponentul și de aceea, pentru împrejurări normale, e indicat și justificat dacă acest rizic se răsplătește și cu câte o dividendă mai urcată ca interesele de depuneri.

Azi însă trăim vremuri extraordinare. Azi — recunoaștem — deponentul nu poate dispune de capitalul dat spre fructificare, decât cu anumite restricțiuni, impuse de moratoriu. Inșă aceste restricțiuni nici pe departe nu sunt atât de grele, încât deponentul să fie redus în drepturile și favorurile sale față de acționar. Deponentul are drept să ridice până la 10% ale capitalului său deodată, sau, dacă capitalul e mai mare ca 2000 cor., în rate. Afară de aceea pentru trebuințe extraordinare, ca de ex: pentru salare, chirii, datorii hipotecare, premii de asigurare, dări, cumpărări de produse și mărfuri pentru întreprindere, clădiri etc. depunerile trebuiesc replătite — dacă se cer — chiar și în întregime. Ei bine, întrebe-se ori și cine acum, dacă deponentul — cu toate vremurile grele prin cari trecem — poate dispune în chipul arătat asupra depunerilor sale și dacă capitalul lui e neasemănat mai sigur ca cel acționar, just și echitabil lucru ar fi, ca acționarului să i-se denege plățirea — fiind profit, înțelegem profit real — a celor 5—6% ce le-ar putea avea ca dividendă? Desigur că nu.

Din unele părți se obiectionează însă, că eventual acționarii vor ridica dividende pe baza unor profituri, cari mai târziu s'ar dovedi ne-reale. E o obiecțiune asupra căreia s'ar putea discuta fără sfârșit. Din parte-ne la acest loc, ne mulțumim a declara, că noi nu ne-am făcut nici când iluzii, că nu vor putea urma pe la bănci și pierderi, ca consecințe neîncunjurabile ale gravelor perturbațiuni politice, economice și financiare ale zilelor noastre. Din contră, ne-am făcut seamă cu aceste eventualități și tocmai de aceea în instrucțiunile speciale ce s'au dat în anul acesta din partea «Solidarității», cu privire la censurarea valorilor și încheierea conturilor, s'a recomandat și stăruit, ca băncile noastre nu numai să mențină, ci chiar să-și

augmenteze rezervele latente și să delătore fără cruțare valorile dubii, fie și cu rizicul de a renunța la orice profit. In schimb însă, cunoscând bine materialul institutelor noastre și apreciind și momentul prea hotărîtor, că ținuturile românești n'au fost expuse operațiunilor de războiu, n'am putut cădea în extremul celălalt, adecă de a nu admite ca acolo, unde, după luarea tuturor precauțiunilor de lipsă, va rezulta profit, din acesta să nu se împărțasească și acționarii. Astfel stând lucrurile, ca unii, cari cunoaștem referințele la băncile noastre, putem anticipa, că acestea nu vor arăta profituri nereale și că dacă viitorul va da la iveală pierderi, cari azi nu se pot stabili, pentru acelea se vor găsi totdeauna acoperire în rezervele latente sau — în cazul cel mai rău — în rezervele de capital ale singuraticilor noastre instituțiuni. Ori, dacă nici rezervele văzute și nevăzute nu ar fi suficiente — să admitem și cazul acesta extrem — rămâne capitalul de acții și nu depunerile. Acestea din urmă ar putea fi alterate numai la institute absolut slabe, fără rezerve, institute la cari dacă cineva și-a plasat banul, nici nu merită o altă soarte. La noi însă, unde s'au făcut regulat revizii prin revizorii experți ai «Solidarității», judecând cu mintea noastră omenească, mărturisim, nu putem admite asemenea cazuri. Dar — teoretic discutând — chiar dacă am admite, înainte de toate astfel de institute nu pot avea nici profit, așa că este neîntemeiată teama că acționarii vor lua dividende în detrimentul deponenților.

Pe baza celor expuse mai sus, susținem că la noi nu se vor arăta profituri ireale. Vor fi, fie încredințat ori și cine, profituri din cari — cu conștiința liniștită — se vor putea distribui și oare-cari dividende, în tot cazul însă mai reduse ca în anul trecut. Dar oricât de reale vor fi profiturile, ce le vor arăta băncile noastre, aceea încă e bine să se știe, că ele și acționarii lor vor acorda preferința în prima linie deponenților. Nu va exista bancă, care să refuze plățirea intereselor de depuneri, ori, în caz de trebuinți notorice, chiar și plățiri din capital peste maximul obligat — prin dispozițiunile moratoriilor — înaintea dividendelor. Nu, căci atunci ar lucra contra propriilor lor interese.

De încheiere, să judecăm puțin chestiunea și din punct de vedere al stărilor faptice existente la băncile noastre. În scopul acesta, să ne întrebăm, cine sunt de regulă acționarii institutelor românești? În primul rând sunt deponenții însiși; urmează apoi aceia, cari micile lor economii le-au plasat numai în acții și — în rândul al treilea — aceia, cari, urmând unui sentiment de datorință națională, și-au scontat

munca lor viitoare, luând — în scopul cumpărării de acții, — împrumuturi, ca să poată ajuta și ei la înființarea băncilor noastre. Dividendele deci se vor plăti în prima linie deponenților, cari în cele mai multe cazuri, vor urma a le fructifica tot ca depuneri. În a doua linie se vor plăti unor oameni avizați la venitul micului lor capital imobilizat și în a treia linie se va plăti acelorora, cari vor fi siliți să le lase pentru acoperirea măcar în parte a cametelor de împrumuturi. Aceasta fiind starea adevărată și faptică a lucrurilor, urmează că în numărare se vor plăti mai puține dividende. Și noi cutezăm a afirmă că asupra capitalului societar de cca 35 milioane al băncilor noastre, nu va ajunge sub plată efectivă poate nici chiar jumătate a dividendei totale, care socotită în mediu cu 5—6%, n'ar fi — în suma generală — nici chiar un milion.

Fără îndoială și un milion de coroane — oricât de mult și proporționat ar fi el distribuit între singuraticile noastre bănci, dintre cari cele mai mari ar suportă partea leului — e o sumă destul de considerabilă pentru împrăjările dificile de azi. Tocmai de aceea nu avem cuvânt îndeajuns să recomandăm băncilor noastre să țină adunările lor generale cât mai târziu, ca astfel să se poată pregăti a trece peste obicinuitele plătiri ale intereselor de depuneri, cari se cer de regulă la începutul anului și să poată face cât mai ușor și de bani pentru plățirea dividendelor, ce vor hotărî să deie acționarilor. Amânarea adunărilor generale poate avea și alt favor. Poate în primăvară se va mai limpezi situația și astfel cei chemați și interesați își vor putea face o judecată mai justă asupra valorilor luate la bilanț și asupra realității profiturilor arătate. În acest caz asupra hotărîrilor, ce se vor lua cu privire la bilanțuri și dividende va încetă orice discuție. Dacă — din contră — evenimentele nu se vor schimba îndeajuns, atunci adunările generale se vor ține în timpul îngăduit de dispozițiunile corăspunsătoare ale cunoscutei ordonanțe a guvernului și în acest caz va fi indicat și necesar ca dividendele să se limiteze, iar rezervele să se doteze cât mai mult,

Chestiunea pâinii de toate zilele.

Imprejurările excepționale, prin care trecem au provocat, chiar dela începutul războiului mondial, mari îngrijorări și precauțiuni deosebite pretutindeni, cu privire la asigurarea pâinii de toate zilele pentru armată și în general pentru populațiunea țărilor angajate și neangajate în războiu. Revista noastră și-a făcut, și ea, datoria în această privință. În diferite articole, din

cari reamintim următoarele: «*Cum să ne ajutăm*», «*Scumpetea*», «*Să păstrăm*», «*Prețurile maxime ale cerealelor*», «*Despre arăturile de toamnă*», — a dat îndrumări prețioase despre ceea ce trebuie să facem cu toții pentru preîntâmpinarea lipsei și, chiar dezastrului, ce ar putea să ne ajungă, dacă, în aceste vremuri grele, nu am fi destul de precauți față de buna chivernisire a recoltei anului trecut și față de asigurarea celei a anului, în care am intrat.

Din ce înaintăm spre primăvară îngrijorările cresc și toți, din toate părțile, încearcă fel și fel de remedii, și recomandă măsuri diferite pentru salvarea situației economice, ce și acum, este de fapt, îndeștul de grea și va deveni, cu siguranță, din zi în zi tot mai grea.

Măsurile luate de regim, încă în anul trecut, pentru asigurarea pâinii de toate zilele, s'au dovedit în mare parte, neîndeștuitoare.

Aceste măsuri au fost: 1. *Stabilirea prețurilor maxime pentru cereale.*

2. *Dispoziția ca în vânzare și pentru întreținere în brutăriile publice să se folosească numai o amestecătură constatătoare din $\frac{2}{3}$ părți făină de grâu și săcară și $\frac{1}{3}$ făină de orz, porumb sau de cartofi.*

3. *Recercarea ministrului de agricultură, adresată agricultorilor, ca și ei să întrebuințeze în economia casei numai făină amestecată.*

Ce privește ultima dispoziție, se știe că ea a avut slab răsunet la agricultori. De aceea d-nul ministru de agricultură a provocat din nou foile să publice pentru a doua oară numita advertizare.

Ce privește celelalte două dispoziții, care aveau în vedere scoaterea la piață a proviziilor, parte adunate de marii comercianți de cereale, parte rezervate de agricultori, — nici aceste nu și-au ajuns scopul. Atât comerțul de cereale în mare, cât și comerțul în mic aproape nu există. Agricultorii nu mai scot bucate pe piață; iar marii comercianți au aflat modalități de a ureca prețurile, stabilite deja în mod oficial, adaugând la acesta: *spese de transport* și alte spese laterale, cari nu sunt altă decât o urcare a prețurilor.

Ministrul, prin o nouă ordinațiune, a pus în vedere pedepse simțitoare pentru aceste transgresiuni; dar s'au găsit, firește, și se găsesc căi și mijloace de a eluda și această dispoziție. Ce nu inventează mintea omenească!

Scopul, ce s'a avut în vedere prin fixarea prețurilor maxime, în parte mare, nu s'a ajuns. Cerealele, parecă, ar fi dispărut din întreagă țara; deși, de fapt, proviziile de bucate sunt pentru o acoperire a trebuințelor cu cruțare. Ele însă trebuie scoase la iveală și date destinațiunii cu bună cumpănire, pentruca nici armata, nici publicul să nu sufere, iar bucatele să zacă nevalorate în coșuri și magazine.

Spre acest scop s'a dat ordonanța dela 14 Ianuarie a. c. Nr. 240/914 M. E. a guvernului, publicată și în Nr. precedent al revistei noastre sub titlul «*Rechiziționarea cerealelor*».

Firește, că această dispoziție excepțională, ca și aceea a fixării prețurilor maxime, mărginește libertatea comerțului; dar în timpuri excepționale, cum sunt cele actuale, astfel de măsuri sunt singurele, cari pot să ferească populațiunea țării de dezastre; căci vedem că atât producătorii, cât și comercianții de cereale, de bunăvoie, nu scot pe piață proviziunile resp. rezervele de grâu, săcară, orz și ovăs.

Începutul rechiziționărilor s'a făcut deja la 15 Ianuarie a. c., mai întâi numai de probă în unele cercuri ale diferitelor comitate, în care lipsa se simte mai tare și ele trebuie să aibă numai caracterul unei probe. Dar, fără îndoială, lucrarea va trebui să se continue apoi pretutindeni pentru că numai așa se va putea salva situația.

Ce rezultă din toate aceste? Fără îndoială, înainte de toate, că importanta chestie a pâinii celei de toate zilele trebuie să ne preocupe pe toți în măsură tot mai mare și să nu așteptăm până ce criza se va clară.

Astfel *cruțarea*, recomandată cu atâta insistență de cercurile conducătoare ale țării, recomandată, de repetite ori, și în coloanele acestei reviste, se impune tot mai mult, din zi în zi, pentru bogați și săraci, pentru plugari și meseriași, cum și pentru toate celelalte clase ale societății.

După ce pentru scopuri de alimentație se calculează de o persoană, fără privire la etate, în mediu 18 kgr. de grâu, săcară, orz sau porumb pe lună, iar pentru sămănat, de jugăr catastral, la ovăs 130 kgr. și la orz 110 kgr., — trebuie neapărat să se crute mai mult decât oricând altădată. Pentru că trebuie să se țină seamă de o eventuală durată lungă a războiului și de o eventuală recoltă slabă în anul 1915. Cu atât mai mult trebuie să se țină seamă de ultima eventualitate, pentru că lipsesc chiar *brațele* cele mai necesare agriculturii, ale bărbaților, cari în loc să are și samene la primăvară, în loc să sape, să cosească și secere, trebuie să lupte pentru patrie. Apoi mai lipsesc, în mare parte, și *animalele de muncă*, așa că, bun e Dumnezeu, dar aceste cauze pot să provoace o mare pacoste pentru agricultură. La aceste s'ar putea asocia *boalele epidemice*, cari de asemenea ar împiedeca în mare măsură mersul lucrărilor agricole și rezultatul recoltei.

Dar seria de ani nefavorabili, ce au precedat anul de față, ar putea fi completată — de ce să ne păzească Dumnezeu — încă cu un an nefavorabil, și atunci răul ar fi la culme.

Iată pentru ce ținem să reamintim tuturor suprema datorință, ce ni se impune: de a fi cruțători la extrem cu toate, pentru că numai așa putem avea nădejde de a trece cu bine prin miile de nevoi, de care suntem împresurați. S.

Rechiziționarea cerealelor.

Precum am anunțat în numărul nostru ultim, guvernul, pentru a înlesni aprovizionarea populațiunii, a ordonat rechiziționarea: grâului, a săcării, a orzului și a ovăsului direct dela producători.

Acțiunea de rechiziționare consistă, precum anunță un comunicat semioficial, din conscrierea și secuestrarea diferitelor soiuri de cereale, din punerea la dispoziție a sacilor necesari, din luarea în primire și încărcarea cerealelor rechiziționate și din calcularea și plățirea prețului lor.

Rechiziționarea reclamează deci un aparat foarte complicat, de care dispun la noi numai marile firme de cereale. Din motivul acesta — zice comunicatul — s'a și văzut îndemnat guvernul a încredința întreaga acțiune a rechiziționării la 5 bănci mari și la 4 mari comercianți de cereale din capitală, cari vor pune la dispoziția guvernului numărul necesar de funcționari specialiști în ramul negoțului de cereale.

Specialiștii aceștia, în temeiul încredințării speciale, ce vor primi dela ministrul agriculturii, vor fi apoi chemați a efectui, împreună cu organele administrative politice, rechiziționarea cerealelor în singuraticele ținuturi ale țării. Cerealele rechiziționate rămân însă la exclusivă dispoziție a ministerului agriculturii, care va dispune apoi asupra lor așa, precum va afla de bine în interesul aprovizionării generale a populațiunii.

Rechiziționarea este deja în curgere în unele ținuturi ale țării.

Prin o nouă ordonanță, publicată la 19 crt. și emisă sub Nr. 305/1915 M. E. guvernul a ordonat rechiziționarea și a *tărățelor de grâu, săcară, orz și porumb*.

Prețurile maxime fixate pentru tarățe sunt următoarele:

1. K 13.— pentru tarățele de grâu și săcară
2. " 15.— " " " orz
- și 3. " 9.50 " " " porumb.

Prețurile acestea maxime, în cari se cuprind și cheltuielile de transport la stațiunea de încărcare se înțeleg pro majă metrică (100 Kg.), fără saci.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 28 Ianuarie 1915.

Nici în săptămâna expirată nu este nimic deosebit de remarcat în piața internațională de bani. Abundanta de numărare, ca urmare a stagnațiunii afacerilor, continuă a se menține atât în London, cât și în Berlin. În London discontul privat s'a redus la 2% și mai pe urmă chiar la 1¹³/₁₆%. În Berlin banii de zi s'au negociat cu 2%, cambii de prima bonitate s'au discontat cu 3¹/₂%, alt material între 3¹/₂%—4%.

În piața internă asemenea dominează abundența de bani și discontul este în reducere. Cambii budapestane de prima bonitate s'au discontat cu 4²/₃%, iar cambii vieneze de aceeași categorie cu 3¹/₂%.

JURISDICȚIUNE.

Natura de drept a libelului de depuneri. Dacă libelul de depunere este liberat pe nume, dar nu este indicat pe el nici prin citare și nici altfel, dispoziția statutelor, conform căreia suma depusă se plătește prezentatorului libelului, — atunci un astfel de libel nu se poate considera ca hârtie la purtător, de unde urmează, că emitentul aceluși libel este în drept a cerceta că oare îndreptățit este prezentatorul libelului la ridicarea banilor sau nu?

(Curia reg. sub Nr. 1116/v dela 5 Noemvrie 1914).

CRONICĂ.

Rugare către băncile noastre. On. noastre bănci cari ne trimit *bilanțuri spre publicare* le rugăm să binevoiască a ne indica *express*, dacă doresc ca bilanțul și contul profit și pierdere să fie publicate și *în textul maghiar sau numai în cel românesc*.

Intrucât se cere și publicarea textului maghiar rugăm a ni se trimite manuscrisul tradus în limba maghiară.

Manuscrisele bilanțurilor și ale altor publicații, menite a apărea ca inserțiuni, rugăm a se expedia cu posta din bună vreme și după posibilitate astfel, ca să ajungă în posesiunea noastră *cel puțin cu o zi înainte de ziua expediției regulate a revistei noastre*, care este *Sâmbătă*.

Chestiunea dividendei pe anul 1914. Pertractările urmate între ministrul de finanțe Teleszky și cercurile conducătoare ale marilor institute financiare din capitală, cu privire la reducerea dividendei anului 1914, au dus, în fine, la rezultatul dorit de ministru. *Institutele de bani din capitală*, chiar și acelea, cari până acum din motive principiare au fost în contra ori cărei limitări a dividendei, *au acceptat punctul de vedere, cunoscut, al ministrului de finanțe și au hotărât a reduce față de anul precedent, în măsură corăspunătoare dividenda auului 1914.*

Cercurile conducătoare ale băncilor mari și ale celor două asociații de bănci din capitală au luat totodată angajamentul față de ministrul de finanțe, că-și vor valida întreaga lor influință la băncile mai mici din Budapesta, precum și la băncile din provincie, în interesul reducerii dividendei, ca astfel aceasta măsură să devină generală în țara întreagă.

Rezolvată chestiunea reducerii dividendelor prin însași băncile interesate, intervenția guvernului în aceasta chestiune a devenit superfluă.

Ca dividendă maximală pentru anul 1914 băncile au fixat 75% ale dividendei plătită în anul premergător.

*

Prețurile maxime ale cerealelor. Ca întregire a ordonanței privitoare la prețul maxim al cerealelor guvernul a emis sub Nr. 273/1915 o nouă ordonanță, în sensul căreia, proviziunea de mijlocire, obicinuită în negoțul de cereale, de maximal $1\frac{1}{2}\%$, nu intră în cadrul accesoriilor (prestațiunilor secundare) cuprinse deja conform ordonanței prime, în prețurile maxime fixate de autorități.

Prin urmare comercianții sunt îndreptățiți a pune proviziunea aceasta în sarcina cumpărătorilor, peste prețurile maxime fixate pentru grâu, săcară, orz, porumb și ovăs.

*

Dividenda Băncii Austro-Ungare. În ultima ședință a Consiliului general a Băncii Austro-Ungare, ținută la sfârșitul săptămânii trecute, s'a luat hotărârea a plăti acționarilor în contul dividendei anului 1914 deocamdată suma de K 80—. Deoarece în Iulie a. tr. acționarii au primit deja un acout de K 28—, dividenda anului 1914 s'a fixat, la K 108— sau 7·714% a capitalului social. În proporția dividendei de K 108— s'au fixat și sumele convenite celor două state dualiste din profitul anului 1914, precum și dotațiile fondurilor de rezervă și de pensiuni. Pentru anul 1914 va ajunge deci la distribuie suma de K 31.917,502·20, din care vor primi: acționarii K 16.200,000, fondurile de rezervă K 2.251,602·85, fondul de pensiune K 470,320 și cele două state K 12.895,578 și anume Austria 54·62% = K 7.043,557·41 și Ungaria 45·38% = K 5.852,021·37. Dividenda de K 80 pe semestrul II 1914 se va plăti acționarilor la 3 Februarie 1915.

*

Fondări nouă și schimbări de capitaluri în anul 1914. După o statistică publicată de „M. P.“, în anul 1914 s'au înființat în Budapesta 5 institute de bani noue ca capital soc. de K 4.900,00—, iar în provincie 34, cu capital de K 7.739,300. Urcări de capital s'au făcut în capitală la 7 institute de bani cu K 5.131,210, iar în provincie la 95 de institute cu K 19.088,630. Intreprinderi industriale și de altă natură, nouă, pe acții, s'au fondat în 1914 în Budapesta 79, cu capital de K 27.160,800, iar în provincie 88, cu capital de K 27.635,000. S'au desființat în 1914 în total 55 de bănci: 10 în Budapesta și 45 în provincie și 107 alte întreprinderi pe acții.

Valoarea nominală a capitalurilor, plasate în 1914 în acții nouă, se cifrează cu K 167.427,490.

*

Procurările de bani pentru războiu. Enorme cheltuieli, ce le reclamează războiul mondial le ilustrează cifrele de mai jos asupra procurărilor de bani pentru războiu ale țărilor beligerante. Până la finele anului 1914, adică în primele 5 luni ale războiului au procurat pentru scopurile războiului:

Austro-Ungaria	K	3,500	milioane.
Germania	"	8,000	"
Anglia	"	12,000	"
Franța	"	5,000	"
Rusia	"	4,500	"
Sârbia, Belgia, Japonia	"	1,000	"
Statele neutrale	"	1,600	"
In total rotund K 36 miliarde.			

Împrumutul de războiu Austro-Ungar. Conform cifrelor definitive publicate în zilele trecute, subscripțiunea la împrumutul de războiu austro-ungar a dat cifra de K 3.306 milioane; anume s'au subscris în Ungaria K 1170 milioane și în Austria K 2136 milioane.

Producțiunea vinului în Ungaria în anul 1914. Conform datelor oficiale, în anul 1914, s'au produs în Ungaria în total 2.206.000 hectolitri de must, față de 3.306.000 hectolitri în anul 1913.

BIBLIOGRAFIE.

«Der Balkan». Seine Länder und Völker in Geschichte, Kultur, Politik, Volkswirtschaft und Weltverkehr Von Dr. *Albrecht Wilrth*, Stuttgart 1914, cuart-mare-391 pagini. Sub acest titlu a apărut de curând o carte asupra popoarelor din Balcani, interesantă. Opul e scris cu multă erudiție și temeinicie, ce caracterizează pe cercetătorul german. Mai remarcabile însă sunt părțile unde Dr. Wilte apreciază elementul românesc și în cari spune că Românii sunt, cea mai trainică rasă de pe pământ și prin faptul că Românii pătrund ca focul regiunile ce-i încunjoară, Dr. Wilte prevede, că acest element va câștiga în viitor și dominațiunea teritorială asupra slavilor de sud. În linia spre est care duce din Transilvania spre Adrianopol Dr. Wilte le prevestește Românilor o victorie etnică hotărâtoare. Cartea costă legată 10 mărci.

SUMAR.

Acționari și deponenți. — Chestiunea pâinei de toate zilele. — **Rechiziționarea cerealelor.** — *Revista financiară:* Situațiunea. — *Jurisdicțiune:* Natura de drept a libelului de depuneri. — *Cronică:* Rugare către băncile noastre. Chestiunea dividendei pe anul 1914, Prețurile maxime ale cerealelor, Dividenda Băncii Austro-Ungare, Fondări nouă și schimbări de cap. în 1914, Procurările de bani pentru războiu, Împrum. de războiu Austro-Ungar, Producțiunea vinului în anul 1914. — *Bibliografie:* Der Balkan.

Contabil

român în etate de 21 ani, abs. de școală comercială superioară, cunoscând limba română, germană și maghiară, și având o praxă în contabilitate de 3 $\frac{1}{2}$ ani, caută post la vre-o bancă română. — Adresa la administrația acestei reviste.

(3-3)

Cursurile ofic. la bursa de efecte din Budapesta.

— La 25 Iulie 1914. —

%	VALORI	K f
I. Datoria de stat ungară.		
4	Renta ung. aur. scut. de dare	94—
4	" " Cor. " " "	76 90
3 $\frac{1}{2}$	" " " " " " "	69-25
—	Impr. cu premii à 100	249—
4	" p. regul. Tisei și Seghedin., sc. de dare	142—
3	Impr. p. regul. Porților de fier " " "	69-25
4 $\frac{1}{2}$	Oblig. de regulii croato-slavone " " "	94—
4	" rurale ungare " " "	81-75
4	" " croato-slav. " " "	82 60
II. Datoria de stat austriacă.		
4	Renta unit. conv. în cor., Mai-Nov., sc. de dare	78 75
4	" " " lan.-Iulie " " "	78 75
4-2	" " " în hârtie, Febr.-Aug. " " "	82—
4-2	" " " argint April.-Oct. " " "	82—
4	Losuri din 1860 à fl. 500— = K 1000	162—
4	" " 1860 à fl. 100— " 200	205—
—	" " 1864 à fl. 100— " 200	336—
4	Renta austr. aur., scut. de dare	90—
4	" " Cor. " " "	82—
III. Alte datorii publice.		
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	80—
4	Imprumut Temes-Bega din 1897	82—
D. scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.		
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	91-20
4	" " " 50 ani în coroane	91-50
4 $\frac{1}{2}$	Banca comerț. ung. Pesta în fl.	90-25
4	" " " în cor.	82-25
4 $\frac{1}{2}$	Obl. com. banca ung. Pesta cu 10% premie	90—
4	" " " repl. 60 ani	81—
4	Scriș. fonc. I Cassă de păstr., Pesta	81-50
4	Obl. com. " " " în cor.	81—
—	Obl. cu premii I. Casă de păst. patr. à K 100	101 50
4	Scriș. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	84—
4 $\frac{1}{2}$	Banca hipotecară ungară în cor.	88 75
4	" " " " " " "	80—
—	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	122—
5	«Albina», Sibiiu	99—
4 $\frac{1}{2}$	" " " " " " "	95—
4 $\frac{1}{2}$	Cassă de păstrare generală Sibiiu	88—
4	" " " " " " "	80—
4 $\frac{1}{2}$	" " " " Brașov	88 50
4 $\frac{1}{2}$	Inst. de credit fonciar Sibiiu	88—
4	" " " " " " "	80—
IV. Lozuri.		
2	Impr. cu premii sârbesc à frcs 190—	92—
—	Basilica — Budapesta à fl. 5	24-50
—	Basilica — " cu timbru austriac	25-50
—	Inst. de credit p. com. indust. à fl. 100—	482—
—	Crucea roșie austriacă, à fl. 10—	43—
—	" " ungară, à fl. 5—	25—
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	430—
—	Sanatoriu Regina Elisabeta K 5—	10-85
—	Lozuri «Jo sziv», à fl. 4—	17—
F. Valute.		
—	Galbini imper. pr. bucată	11-39
—	20 franci aur	19-21
—	20 marce aur	23 62
—	Sovereings pr. bucată	24-20
—	Ruble hârtie per bucată	2-52
—	100 Marce hârtie	118-10
—	100 franci hârtie	96-17 $\frac{1}{2}$
—	100 lire hârtie	95-60
—	100 lei hârtie	—

„AVRIGEANA“, cassă de economii, societate pe acții în Avrig.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai cassei de economii «Avrigeana» societate pe acții în Avrig, se convoacă la a

XI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Avrig, la 20 Februarie st. n. 1915, la oarele 4 p. m., în sala de ședințe a reprezentanței comunale.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Alegerea a doi membri pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii despre gestiunea societății pe anul 1914.
3. Raportul comitetului de supraveghiere.
4. Prezentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1914.
5. Fixarea marcelor de prezență pentru membri direcțiunii și comitetului de supraveghiere pro 1915.
6. Propuneri asupra distribuirii venitului curat.
7. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere pe un period de 2 ani
8. Eventuale propuneri din partea direcțiunii.

NB. Acei domni acționari, cari în persoană, sau prin plenipotențiați, voiesc a lua parte la adunare, se fac atenți a depune, conform §-ului 20 din statute, acțiunile, eventual plenipotențele, cel puțin cu o zi înainte de ținerea adunării generale, la cassa societății, pe lângă revers.

Avrig, în 22 Ianuarie, 1915.

DIRECȚIUNEA.

Activa — Vagyon.	Bilanț cu 31 Dec. 1914. — Mérlegszámla 1914. Dec. hó 31-én.	Pasiva — Teher.	
	K f	K f	
Numărar — Készpénz	3,891.25	Capital societar, 200 acții à K 100 — Alaptőke, 200 drb. részvény à 100 K	20,000.—
Cambii escontate — Leszámitolt váltók	89,972.56	Fond de rezervă — Tartalékalap	36,683.91
Imprumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	98,687.19	Fond de pensiuini — Nyugdíj alap	2,000.—
Imprumuturi pe obligațiuni — Kötvény kölcsönök	155,977.88	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	250,917.50
Acții de bancă — Bank részvények	1,200.—	Creditori — Hitelezők	4,265.94
Realități — Ingatlanok	2,500.—	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	142.—
		Interese transitoare pe 1915 — Átmeneti kamatok 1915. évre	1,256.—
		Reescont — Visszleszámitolás	33,200.—
		Profit reportat din anul trecut — Áthozott nyereség 1913. évről	397.36
		Profit net din anul curent — Tiszta nyereség 1914. évben	3,365.47
	352,228.18		3,762.83
			352,228.18

Debit — Kiadás.	Contul Profit și Perdere. — Nyeréség és veszteség számla.	Credit — Bevétel.	
	K f	K f	
Interese de depuneri spre fructificare — Takarékbetési kamatok	13,454.08	Profit reportat din anul trecut — Mult évről áthozott nyereség	397.36
Spese: — Költségek: Salare — Fizetések	1,800.—	Inter. dela cambii escontate — Kamatok leszámít. váltók után	5,641.62
Spese de cancelarie, chirie, luminat, încălzit, tipărituri — Irodai költségek, ház-bér, világítás, fűtés, nyomtatványok	1,964.76	Interese dela împrumuturi hipotecare — Kamatok jelzálog kölcsönök után	4,970.75
Marce de prezență — Ielenléti díjak	487.35	Interese dela împrumuturi pe obligațiuni — Kamatok kötvény kölcsönök után	11,471.46
Contribuție: — Adó: directă și aruncuri		Provizioane — Jutalék	2,626.73
— egyenes és pótdadó	2,293.49		
10% după interese de depuneri — 10% betési kamatai után	1,345.41		
Profit curat — Tiszta nyereség	3,762.83		
	25,107.92		25,107.92

Avrig — Felek, la 31 Decembrie 1914.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Irimie Răduțiu m. p., prezid. — elnök. Vasile Maxim m. p. Gheorghe Postea m. p. Victor E. Preda m. p.
Ioan Nicolae m. p. Ioan Răduțiu m. p. Ioan Oancea m. p.

Am revăzut conturile prezente și le-am aflat în ordine și în consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Avrig — Felek, în 23 Ianuarie 1915.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

S. Silca m. p., prez. — elnök. G. Maxim m. p. N. Sperlea m. p. S. Bucșia m. p. I. Vătășan m. p., revizor expert al «Solidarității»

Propunerea direcțiunii asupra distribuirii profitului curat.

1. 5% Dividendă acționarilor	Cor. 1,000.—
2. 5% Fondului de rezervă	188.15
3. 10% Tantiemă direcțiunii și comit. de supraveghiere	376.28
4. 2% Funcționarilor	75.26
5. 2% Pentru scopuri filantropice	75.26
6. 3% Supradividendă acționarilor	600.—
7. Fondului de rezervă	127.94
8. Fondului de pensiuine	500.—
9. Remunerație deosebită funcționarilor	300.—
10. În profitul anului viitor să se treacă	519.94
	Cor. 3,762.83

„NEGOIUL”,

cassă de economii, societ. pe acții în Porumbacul-sup.

CONVOCALLRE.

Domnii acționari ai cassei de economii «NEGOIUL», societate pe acții în Porumbacul-superior, se invită la

a **VI-a adunare generală ordinară**, care se va ține în Porumbacul-superior, la 12 Februarie 1915, la 1 oră p. m. în localitatea institutului, cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii, Bilanțul anual și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Aprobarea bilanțului și împărțirea profitului curat.
4. Regularea salarelor funcționarilor.
5. Fixarea marcelor de prezență pro 1915.
6. Alegerea a 4 membri în direcțiune conform §-ului 27 din statute.

Acționarii să-și prezinte acțiunile cel puțin cu o zi înainte de adunarea generală conform §-ului 16 din statute.

Direcțiunea.

takarékpénztár részvénytársaság Felsőporumbákon.

MEGHIVÓ.

A felsőporumbáki «NEGOIUL» takarékpénztár részvénytársaság, részvényes urai ezennel meghívotnak

a VI-ik rendes közgyűlésre,

meiy Felsőporumbákon 1915. február hó 12-én d. u. 1 órákor, az intézet helyiségében fog megtartatni a következő

TÁRGYSOROZATTAL:

1. A közgyűlés megnyitása és alakulása.
2. Az igazgatóság jelentése, az évi mérlegszám, és a felügyelő bizottság jelentése.
3. A lezárt mérlegszám, jövöhagyása és a tiszta nyereség felosztása.
4. A tisztviselők fizetésének rendezése.
5. A jelenléti díjak megállapítása 1915. évre.
6. 4 igazgatósági tag megválasztása az alapszabályok 27. §-a értelmében.

A részvényesek az alapszabályok 16. §-ának értelmében a közgyűlés megtartása előtt legalább egy nappal adják be részvényeiket. **Az igazgatóság.**

Activa — Vagyn.

Bilanț la 31 Dec. 1914. — Mérlegszámla 1914, dec. hó 31-én.

Pasiva — Teher.

	K	f
Cassa — Pénztár	303	78
Cambii — Váltók	173,267	—
Obligațiuni — Kötelezvény	6,222	—
Efecte — Értékpapir	1,000	—
Cont-curent — Folyószámla	62	30
	180,855	08

	K	f
Capital societar — Részvénytőke	20,000	—
Fond de rezervă — Tartalékalap	10,080	21
Fond de clădire — Építkezési alap	1,000	—
Depuneri — Betétek	113,728	06
Reescont — Visszleszámítás	26,464	—
Diversi creditori — Külömféle hitelezők	318	54
Interese transitoare — Átmeneti kamatok	3,150	—
Profit curat — Tiszta nyereség	6,114	27
	180,855	08

Spese — Kiadás.

Contul Profit și Perdere. — Nyereség és Veszteség számla.

Venite — Bevétel.

	K	f
Interese după depuneri — Betéti kamatok	6,324	25
Inter. după reescont — Visszleszámítás. kamat	2,698	78
Spese: — Költségek:		
Salare — Fizetések	760	—
Mărci de prez. — Jelenléti díjak	412	—
Tipărituri — Nyomatványok	169	95
Chirie — Házbér	70	—
Diverse — Külömféle költségek	59	88
	1,471	83
Contribuțiuni: — Adók:		
10% 'dare după interese —		
10% betéti kamat adó	632	42
Dare și arunc — Egyenes és pótadó	1,454	07
	2,086	49
Profit curat — Tiszta nyereség	6,114	27
	18,695	62

	K	f
Interese de escont — Leszámítolási kamat	16,368	53
Interese de oblig. — Kötelezvény kamat	791	18
Interese de efecte — Értékpapir kamat	32	—
Proviziuni — Jutalékok	1,494	39
Transcrieri de acții — Részvényátírási díj	9	52
	18,695	62

Porumbacul-superior, (Felsőporumbák) la 31 Decembrie 1914.

Nicolae Solomon m. p., cassar — pénztárnok.

Nicolau Comșa m. p., contabil — könyvelő.

DIRECȚIUNEA — AZ IGAZGATÓSÁG:

Nic. Bărglăzan m. p. Nic. Solomon m. p. Ioan Popianoș m. p. Stefan Frâncu m. p. Nistor Mășariu m. p. Subsemnatul comitet de supraveghiere examinând conturile prezente le-am aflat exacte, în regulă și în consonanță cu registrele. Alulirott felügyelő bizottság jelentését megvizsgálta, azokat a valóságnak megfelelően rendben és a könyvekkel teljes összhangzásban találta.

Porumbacul-superior (Felsőporumbák), la 2 Ianuarie 1915.

C. Popa m. p. N. Frâncu m. p. D. Solomon m. p. Revăzut: din încredințarea «Solidarității»: S. Roșca m. p.

„ASOCIAȚIUNEA DE ECON. ȘI CREDIT DIN GHIROC“.

CONVOCARE.

Onorații membri ai «Asociațiunii de economii și credit din Ghiroc» se convoacă la

a VII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în 15 Februarie n. 1915 la 2 ore p. m., în școala din loc cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raportul general al direcțiunii și al comitetului de supraveghiare.
3. Statorirea bilanțului.
4. Darea absolutului direcțiunii și a comitetului de supraveghiare.
5. Eventuale propuneri.

Ghiroc, la 20 Ianuarie 1915.

Direcțiunea.

Membrii asociațiunii:

Cu finea anului 1913 au fost . . . 341 membri cu 834 cvote
 In anul 1914 au intrat 1 „ „ 1 „
 De tot 342 membri cu 835 cvote
 In anul 1914 a ieșit 21 „ „ 34 „
 Rămâne cu finea anului 1914 . . . 321 membri cu 801 cvote

„GYIROKI TAKARÉK ÉS HITELSZÖVETKEZET“.

MEGHIVÓ.

A Gyiroki takaréék és hitelszövetkezet t. tagjai ezennel a helybeli iskolában 1915. évi február hó 15-én d. u. 2. órakor tartandó

a VII-ik rendes közgyűlésre,

meghivatnak.

NAPIREND:

1. A közgyűlés megnyitása.
2. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság általános jelentése.
3. A mérlegnek megállapítása.
4. Az igazgatóság és felügyelőbizottságnak a felmentvény megadása.
5. Esetleges indítványok.

Gyűreg, 1915 évi január hó 20-én.

Az igazgatóság.

A szövetkezeti tagok:

1913 év végével volt tagok száma. . . 341 tag 834 üzletrésszel
 1914 évben beléptek 1 „ 1 „
 Összesen 342 tag 835 üzletrésszel
 1914 évben kilépett 21 „ 34 „
 Maradt az 1914 év végén 321 tag 801 üzletrésszel

Activa. — Vagyon.

Bilanț pro 1914. — Mérlegszámla 1914. évre.

Pasiva. — Teher.

	K	f
Cassa în numărar — Készpénz	2,762	49
Cambii de bancă — Bankváltók	136,211	—
Imobile — Ingatlanok	9,042	31
Efecte — Értékpapírok	4,380	—
Mobiliar — Felszerelés	96	—
după amortizare — törlesztés után	24	72
Interese de reescont anticipate — Vissz. átmeneti kamatok	497	88
	152,965	68

	K	f
Capital de cvote incurs — Befizetett üzletrészek	49,629	30
Fond de rezervă — Tartalékalap	15,997	30
Depuneri — Betétek	37,485	—
Reescont — Visszleszámítás	43,563	—
Imprumut hipotecar — Jelzalogkölcson	2,743	46
Interese transitoare — Átmeneti kamatok	855	66
Profit curat — Tiszta nyereség	2,691	96
	152,965	68

Spese — Költségek.

Contul Profit și Perderi. — Nyereség és Veszteség számla.

Venite — Bevétel.

	K	f
Interese după depuneri — Betéti kamatok	1,988	76
Interese după reescont — Vissz. kamatok	5,328	96
Contribuțiune — Adó	2,102	44
Salare — Fizetések	1,080	—
Chirie — Házbér	80	—
Amortizare din mobiliar — Felszerelési törlesztés	24	—
Spese de birou — Irodai költségek	629	57
Profit curat — Tiszta nyereség	2,691	96
	13,925	69

	K	f
Interese — Kamatok	13,555	89
Proviziuni — Jutalékok	369	80
	13,925	69

Ghiroc, la 31 Decemvrie 1914. — Gyűreg, 1914 évi december hó 31-én.

Atanasiu Baicu m. p., dirigent-contabil — v. igazgató-könyvelő.

Vasile Avrămuțu m. p., caszar — pénztárnok.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Stoia m. p. Titus Miu m. p. Ioan Ruja m. p. Stefan Draguțiu m. p. George Surdu m. p. Ios. Gaiția m. p.
 Nicolae Buzaescu m. p. Petru Petcu m. p. Andrei Petcu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiare am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele asociațiunii. —
 Alôlirott felügyelőbizottság megvizsgálta jelen számlákat és azokat megegyezőknek találta a szövetkezet könyveivel.

Ghiroc, la 20 Ianuarie 1915. — Gyűreg, 1915. évi január hó 20-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Petru Buibașiu m. p. Petru Vacan m. p. Iosif Buibașiu m. p. Andreiu Seiman m. p. Vichentie Stoia m. p.

